

Zasady bezpiecznego kontaktu personelu z dzieckiem-pacjentem w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy

W działaniach podejmowanych wobec dziecka - pacjenta kierujemy się jego dobrem i najlepszym interesem. Dziecko - pacjent jest zawsze podmiotem naszych poczynań. W każdej interakcji bierzemy pod uwagę jego wiek, sytuację medyczną, możliwości poznawcze i indywidualne potrzeby. Dziecko - pacjent ma prawo, aby rodzice/opiekunowie towarzyszyli mu podczas leczenia i korzystania ze świadczeń medycznych zawsze, gdy tego potrzebuje.

W kontakcie z dzieckiem - pacjentem i jego rodzicami/opiekunami zachowuj:

- 1) życzliwość, empatię i szacunek,
- 2) wrażliwość kulturową,
- 3) postawę nieoceniającą.

Zachowanie równowagi między profesjonalnym dystansem, a życzliwością i osobistym podejściem do pacjenta wymaga dużej samoświadomości i uważności. Granice dopuszczalnych i niedopuszczalnych zachowań w placówce, w której pracujesz służą zarówno Tobie, jak i dzieciom-pacjentom oraz ich rodzicom/ opiekunom

I. PRAWO DO INFORMACJI (kontakt bezpośredni z dzieckiem - pacjentem)

1. Zanim zaopiekujesz się małym pacjentem, przedstaw się i powiedz mu, kim jesteś.
2. Przekazuj dziecku informacje w sposób dostosowany do jego wieku, przy użyciu prostego języka. Informuj o tym, co robisz i co się z nim dzieje lub będzie dziać. Sprawdzaj, czy dziecko rozumie sytuację oraz skutki działań medycznych lub terapeutycznych.
3. Upewnij się, że dziecko wie o możliwości zadawania pytań osobom z personelu.
4. W komunikacji z dzieckiem - pacjentem zachowaj uczciwość, tzn. mów prawdę i zwracaj uwagę innym członkom personelu na potrzebę mówienia dzieciom prawdy. Zawsze uwzględniaj kontekst (wiek, sytuację i poziom rozwoju dziecka).
5. Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z dzieckiem, które tego potrzebuje.

II. ZAPEWNIENIE DZIECIOM - PACJENTOM SPRAWCZOŚCI

1. Zwracaj się do dziecka po imieniu.
2. Pamiętaj, że to dziecko jest podmiotem Twoich działań. Nie rozmawiaj z rodzicem/opiekunem w taki sposób, jakby dziecko było nieobecne podczas rozmowy.
3. W miarę możliwości konsultuj z dzieckiem kwestie pozamedyczne, jeśli wiesz, że danie dziecku wyboru nie będzie miało wpływu na jakość leczenia i przedstawiaj mu opcje do wyboru.
4. Uszanuj prawo dziecka do zmiany nastroju, zmiany zdania oraz potrzebę oswojenia się z nową sytuacją i miejscem.

III. POSZANOWANIE INTYMNOŚCI DZIECKA

1. Podczas badania medycznego, innych procedur medycznych odsłaniaj ciało dziecka partiami. W trakcie badania dziecku powinien towarzyszyć rodzic/opiekun lub inna osoba z personelu.

2. W czasie czynności związanych z pomocą dziecku w zachowaniu higieny, tj. pomoc przy kąpielach, myciu czy potrzebach fizjologicznych zadbaj szczególnie o warunki i zachowanie gwarantujące poszanowanie jego godności i intymności, niezależnie od wieku dziecka:
 - 1) Zawsze powiedz pacjentowi, jakie czynności zamierzasz wykonać i jak to będzie przebiegało. W miarę możliwości uzyskaj na nie jego zgodę.
 - 2) Zapewnij warunki, w których pacjent będzie się czuł bezpiecznie, intymnie i zachowa godność. Jeśli to możliwe, pozwól być mu samemu w łazience. Możesz zostawić lekko uchylone drzwi lub umówić się na sygnał, kiedy będzie chciał wyjść z łazienki.
 - 3) Pamiętaj, że pacjent może czuć skrępowanie asystą przy tak osobistych czynnościach, złość na własną nieporadność, zmęczenie wysiłkiem, jakim jest wizyta w toalecie. Zachowaj spokój i zapewnij pacjenta o dyskrecji, szanuj jego prawo do prywatności.
 - 4) Pamiętaj, że moment rozpoczęcia używania wyrobów chłonnych (pielucha, pieluchomajtki) jest dla pacjenta trudny i może kojarzyć się z utratą godności, bezradnością, wstydem. Dobierz wyroby odpowiednie do potrzeb chorego.
 - 5) Gdy chory jest zaburzony umysłowo lub ma historię samookaleczeń lub prób samobójczych zwróć uwagę na wszystkie przedmioty leżące w zasięgu ręki, którymi może zrobić sobie krzywdę. W takim przypadku nie zostawiaj chorego samego w zamkniętej łazience, zostaw uchylone i zablokowane drzwi, w razie potrzeby reaguj.
3. Kontakt fizyczny z dzieckiem, który jest niezwiązany z udzielaniem świadczenia medycznego, może odbywać się wyłącznie za zgodą dziecka i zgodnie z jego potrzebą. Zanim przytulisz, pogłaszysz dziecko, aby np. je pocieszyć lub uspokoić, zapytaj je, czy tego potrzebuje.
4. Szanuj potrzeby hospitalizowanego dziecka - pacjenta, w tym prawo do odpoczynku, np. snu, ciszy nocnej, przyciemnionych światła w nocy.

IV. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI/OPIEKUNAMI

1. Informuj dziecko i rodziców/opiekunów o zasadach obowiązujących w szpitalu. Podkreślaj znaczenie ich przestrzegania dla minimalizowania dyskomfortu wszystkich pacjentów. Zachęcaj do czytania informacji.
2. Zadbaj o to, aby rodzic/opiekun był informowany o bieżącej sytuacji medycznej dziecka.
3. Współpracuj z rodzicami/opiekunami w procesie przygotowania i uspokojenia dziecka; spytaj, co dziecko lubi, na co reaguje pozytywnie, a na co niekorzystnie.

V. OCHRONA DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

1. Jeśli widzisz lub podejrzewasz, że dziecku dzieje się krzywda, reaguj.
2. W sytuacji, gdy rodzic/opiekun lub inna osoba z personelu straszy dziecko, udziela mu nieprawdziwych informacji, bagatelizuje potrzeby i odczucia dziecka, zareaguj i przypomnij o zasadach komunikacji z dzieckiem.
3. Jeżeli coś w zachowaniu dziecka lub rodzica/opiekuna budzi twój niepokój, poproś inną osobę z personelu o obecność podczas badania/wizyty.
4. Zwróć uwagę na to, aby na terenie oddziału/szpitala przebywały wyłącznie osoby uprawnione.

NIGDY !

1. Nie naruszaj prawa dziecka do intymności i prywatności. Nie ujawniaj danych osobowych ani wrażliwych.
2. Nie omawiaj sytuacji dziecka ignorując jego obecność.
3. Nie ograniczaj, bez ważnego powodu, możliwości pobytu rodzica/opiekuna przy dziecku.
Nie lekceważ tego, że rodzic/opiekun dobrze zna dziecko, jego potrzeby i upodobania.
4. Nie strasz dziecka i nie szantażuj w celu nakłonienia do współpracy.
5. Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć dziecka, np. strachu, lęku przed bólem, niepewności co do nowej sytuacji.
6. Nie mów nieprawdy, np. twierdząc, że nie będzie bolało, kiedy wiesz, że może boleć.
7. Nie wyciągaj pochopnych wniosków o dziecku i rodzinie, jeśli nie są uzasadnione profesjonalną wiedzą i oceną (np. wynikają z zastosowania arkusza ryzyka).
8. Nie zakładaj, że dziecko i jego rodzice/opiekunowie wiedzą, jak działa szpital lub poradnia i jakie zasady w nich obowiązują.
9. Nie dopuszczaj do sytuacji, w których dzieci - pacjenci i ich rodzice/opiekunowie czują się dyskryminowani lub otrzymują niższy standard opieki.
10. Nie podnoś głosu, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ, nie poniżaj i nie obrażaj dziecka - pacjenta ani jego rodziców/opiekunów.